

ביזור סמכויות בתחום התחבורה

ועדת הכלכלה, כנסת ישראל

י"ב סיוון תשס"ז, 29 מאי 2007

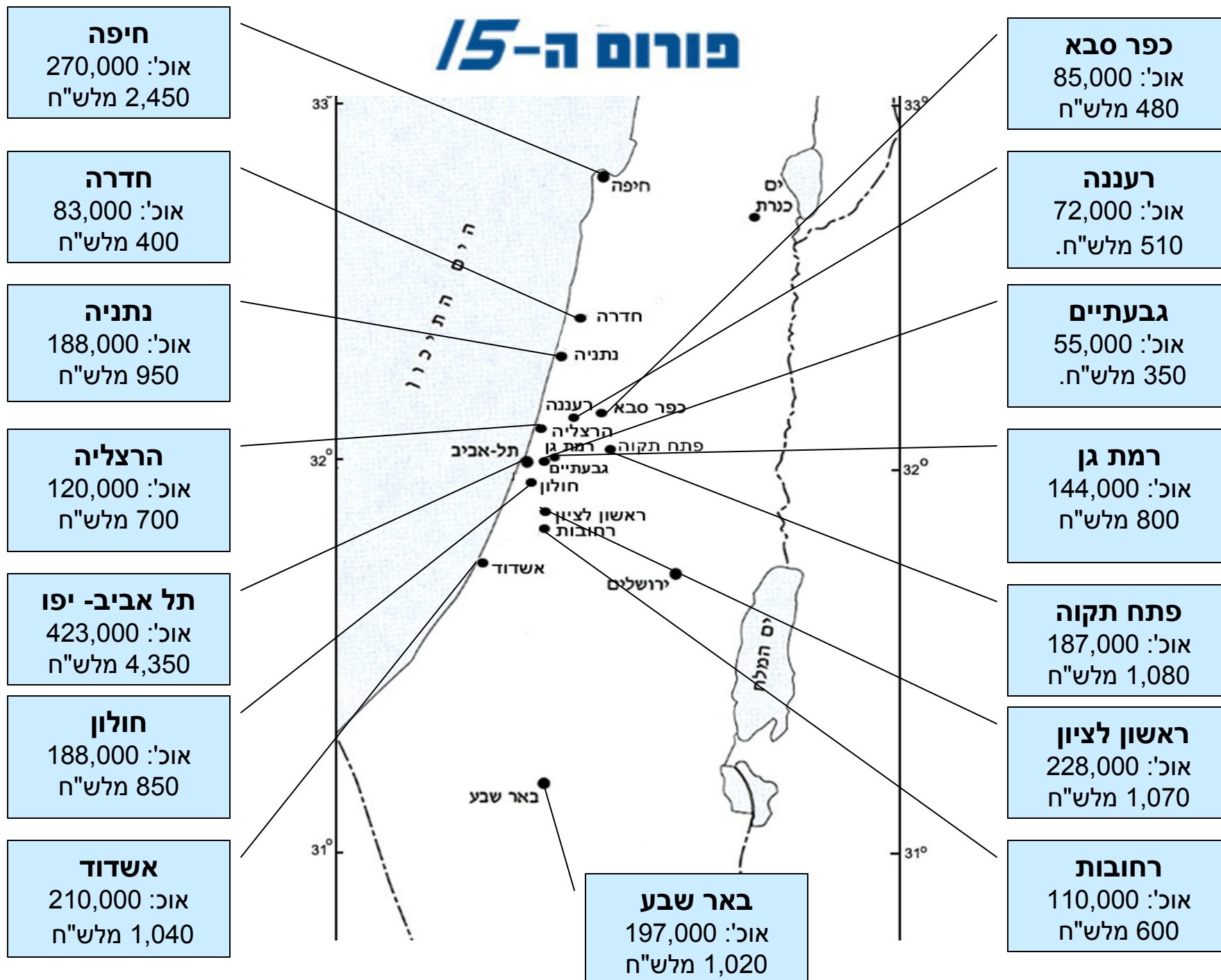
פורום ה-15 - רקע

- **פורום ה-15** מאגד העיריות העצמאיות בישראל.

- **ערי מטרופולין:** מרכזים אזוריים ולאומיים לחינוך ותרבות, מסחר ותעסוקה, מדע, רפואה ומשפט.

- **מעגלי אוכלוסייה רבים:** תושבי העיר והאזור, על בסיס יוממות (עד 80% מהאוכלוסייה).

פורום ה-15

פורום ה-15 – נתונים מצרפיים

• **2.5** מיליון תושבים (כ-36% מאוכלוסיית המדינה).

• **16** מיליארד ₪ - תקציב הוצאות כולל
(38% מתקציב ההוצאות של כלל השלטון המקומי).

• **6,400** ₪ - הוצאה לנפש
(6,150 – כללי; 5,900 – עירויות; 5,300 – מועצות מקומיות;
8,700 – מועצות אזוריות).

• **70%** מהתמ"ג של ישראל

פורום ה-15 - מטרת מרכזיות

■ קידום מהלכי ביזור סמכויות

בשלב הראשון לרשויות עצמאיות ולרשויות המתפקדות ברמת ניהול גבוהה.

■ קידום יוזמות משותפות לערים הגדולות

בתחומי המשפט, התכנון והכלכלה.

ביזור סמכויות בתחום התחבורה

יחסי משרד התחבורה – רשויות

■ התשתית הסטטוטורית - מצב קיים:

- חקיקה מנדטורית - תוצר של הנציב העליון.
- ריכוזיות יתר - של השלטון המרכזי.
- זכותו של האזרח להשפיע ולשלוט על סביבת חיו - אין התייחסות בחקיקה הקיימת.
- התייחסות אחידה לכלל הרשויות - עיר גדולה כישוב קטן.

יחסי המשרד – רשויות, המשך..

דוגמאות לריכוזיות המשרד:

1. הסדרת התמרוך העירוני

- **רשות התימרוך העירונית - מוסמכת לטפל במספר מצומצם של קטעי דרך צדדיים.**
- **כל היתר בסמכות רשות התמרוך המרכזית.**
- **אין הבחנה מספקת בין צרכים של עיר גדולה לעיר קטנה.**
- **מוביל לבירוקרטיה מסורבלת ומונע מהעירייה פתרון מהיר של בעיות.**

יחסי המשרד – רשויות, המשך..

דוגמאות לריכוזיות המשרד - המשך:

2. סמכויות חקיקה, אכיפה וגבייה

- **הפקחים העירוניים** - אינם מוסמכים לאכוף עבירות תנועה (לרבות בדיקת רישיונות, דרישת הזדהות ועיכוב חשודים).
- מחסור בסמכויות גבייה מתאימות, למתחמקים מתשלום דוחות (במיוחד רכבי ליסינג, השכרה ועוד).
- כל תיקון ב'חוק העזר העמדת רכב וחנייתו' מחייב את חתימת השר - דרישה בירוקרטית מעכבת.

יחסי המשרד – רשויות, המשך..

■ דוגמאות לריכוזיות המשרד - המשך :

3. הסדרת התחבורה הציבורית

אין לעירייה מעמד/סמכות מספקת, והיא מחויבת בקבלת אישור והסכמת המשרד, למשל :

- בהסדרת קווי תחבורה ציבורית וקביעת נת"צים.
- בצמצום זיהום האוויר והרעש מאוטובוסים.
- בשינוי זמני במסלול האוטובוסים עקב עבודות תשתית בכביש.
- בתכנון ויזום של מערכי תחבורה מתקדמים – מסופי תחבורה, מערכת קווים קצרים, מערכות היסעים מתקדמות.

יחסי משרד – רשויות: מצב רצוי

■ האצלה וביזור סמכויות, שיאפשרו:

1. הסדרה מחדש של יחסי המשרד - רשויות.
2. יעניקו לרשויות סמכויות ניהול ותכנון אמיתיות של התחבורה בעיר.
3. הענקת סמכויות מיוחדות לערים הגדולות להתמודדות עם בעיות תחבורה מטרופוליניות.

ביזור סמכויות

מרכיבים מרכזיים של תכנית הביזור:

1. רשות התמרוך המקומית – הרחבת סמכויות.
2. אכיפה – הרחבת סמכויות הפקחים העירוניים והרחבת סמכויות הגבייה.
3. תחבורה ציבורית –
 - הענקת מעמד סטטוטורי וסמכויות לעיריות הגדולות.
 - הסמכת העיריות להקים **רשות תחבורה מטרופולינית**.

מרכיבי תכנית הביזור

■ רשות התמרוך העירונית:

- קביעת קריטריונים ברורים להענקת סמכויות.
- הרחבת סמכותה לקבוע איסורי עצירה, חד סטריות והגדרת כווני תנועה.
- הענקת סמכות רחבה לרשויות התמרוך בערים הגדולות – לטפל בכל צירי התנועה בעיר.

מרכיבי תכנית הביזור – המשך..

אכיפה וגבייה:

1. הרחבת סמכויות הפקחים העירוניים:

- ✓ חובת הזדהות והצגת רישיונות בפני פקח.
- ✓ אכיפת עבירות תנועה.
- ✓ אכיפת עבירות של רוכבי אופניים.

2. הרחבת סמכויות גביית הקנסות של העיריות.

3. הסמכת העיריות לתקן את חוק העזר 'העמדת רכב וחנייתו', ללא צורך באישור המשרד.

מרכיבי תכנית הביזור – המשך..

■ תחבורה ציבורית:

- ניהול עיר מודרנית - מחייב התאמת התחבורה לצרכים משתנים.
- גורמים המחייבים תגובה מהירה ושינוי במפת התחבורה הציבורית:
 - ✓ שינוי באופיים של מתחמים עירוניים.
 - ✓ פיתוח מתחמים חדשים.
 - ✓ שינויים בשעות הבילוי והפעילות.
 - ✓ שינויים דמוגרפיים (זוגות צעירים, הזדקנות, קליטת עלייה וכד').
- תגובת התחבורה הציבורית בישראל לשינויים – איטית ביותר.

מרכיבי תכנית הביזור – המשך..

■ תחבורה ציבורית - המשך:

הענקת מעמד סטטוטורי לעיריות הגדולות, והרחבת השפעתן וסמכויותיהן על:

1. הסדרת נת"צים, קווים ואמצעי התחבורה הציבורית בעיר.
2. שיתופן בתהליך ההפרטה של קווי תחבורה ציבורית, לרבות בקביעת רמת וסוג השירות.
3. הסמכתן ליזום הפעלת קווי שירות נוספים על אלה של חברות "דן" ו"אגד" בתחומי העיר.

■ רשות תחבורה מטרופולינית:

- הסמכת העיריות להקים רשויות תחבורה מטרופוליניות.
- יהוו גוף מתאם בין העיריות, ויעסקו גם בתכנון רב שנתי של התחבורה במטרופולין.
- הרשות תורכב מנציגי העיריות, ומנציגי ממשלה רלבנטיים.

התועלות של תכנית הביזור

■ התועלת בביזור סמכויות:

1. לעיריות ולתושביהן:

- ✓ ניהולי עצמי ויתר השפעה על איכות החיים המקומית.
- ✓ הגברת מהירות התגובה של העירייה.
- ✓ ייעול ושיפור השירות לתושב.

2. למשרד התחבורה:

- ✓ ישחרר משאבי זמן וכ"א לטיפול בנושאים לאומיים ואסטרטגיים.
- ✓ יאפשר למשרד להעניק ליווי וטיפול ממוקד ברשויות מתקשות.
- ✓ יצמצם הבירוקרטיה וקבועי הזמנים לטיפול בבעיות.

הצעה לקידום תכנית הביזור

- **הקמת צוות מקצועי משותף לגיבוש תכנית ביזור מפורטת.**
- **חברי הצוות: משרד התחבורה, פורום ה-15 ומרכז השלטון המקומי.**
- **הצוות יגיש המלצותיו בתוך 4 חודשים.**

תודה רבה